

HOMEOPATHIE

De ene homeopathie
is de andere niet

Ondanks dat heel veel mensen 'wel eens gehoord hebben' van homeopathie of zelfs wel eens gebruik maken van homeopathie, blijken er, in gesprekken die Francis Dalebout erover met mensen heeft, toch nog heel veel misverstanden over te bestaan. In dit artikel legt Francis de belangrijkste verschillen uit zodat je een passende keuze kunt maken als je een homeopathische behandeling voor je paard overweegt.

Ik krijg niet zelden de opmerking "Ik heb wel eens homeopathie geprobeerd maar dat werkte ook niet...". Ik vind dat zo jammer want als ik doorvraag blijkt men die conclusie vaak getrokken te hebben gebaseerd op iets wat soms helemaal geen homeopathie was, en al zeker geen klassiek homeopathische behandeling. Maar door die conclusie wordt vaak wel een heel waardevolle behandelingsmethode aan de kant geschoven en daar doe je jezelf en je paard echt tekort mee.

Verskillende dingen onder één noemer

Op zich is het niet zo gek dat er zoveel misvattingen bestaan over wat homeopathie is, want het is nogal een breed en af en toe misbruikt begrip. Homeopathie is een vrij beroep, wat wil zeggen dat iedereen zich homeopaat mag noemen, of je er nu voor geschoold bent of niet. Maar je kunt je voorstellen dat het voor het resultaat van een behandeling wel uitmaakt of iemand ooit eens een boek over homeopathie gelezen heeft, of een HBO-studie van 4 à 5 jaar heeft gedaan.

"Homeopathie is een vrij beroep, wat wil zeggen dat iedereen zich homeopaat mag noemen."

Dat geldt overigens ook voor een homeopathisch werkende dierenarts. Sommigen schrijven na een zelfstudie of korte cursus af en toe op het symptoombeeld een complexmiddel voor, anderen hebben een volledige homeopathische opleiding van een paar jaar gedaan

en werken volledig homeopathisch. Dus ook de term homeopathisch werkende dierenarts zegt in wezen niets over de kwaliteit van de homeopathische behandeling. Homeopathische middelen zijn er in allerlei soorten en doseringsvormen en het komt voor dat middelen verkocht worden onder de noemer 'homeopathisch middel', terwijl ze dat helemaal niet zijn. En dan kun je homeopathische middelen ook nog volgens verschillende methodes inzetten en dat heet dan allemaal 'homeopathie'. Geen wonder dus dat je als leek door de bomen het bos niet ziet, als zoveel verschillende dingen onder één noemer geschaard worden.

Van cruciaal belang

Toch zijn de methodiek en het soort middelen die een homeopaat toepast wel van cruciaal belang voor het resultaat van een behandeling. Wanneer de methode of middelen die je toepast niet passen bij de klacht, de gevoeligheid of het ziekteproces van het dier, dan kan het maar zo zijn dat de behandeling niet voldoende doet. Of het lijkt te werken, maar bij stoppen komt de klacht terug. Of erger nog, het dier wordt zieker, zelfs dat is mogelijk. Bij homeopathie gaat 'baat het niet dan schaadt het niet' zeker niet altijd op. Let wel, ik zeg niet dat bepaalde methodes of bepaalde middelen 'fout' zijn of niet kunnen werken! Elke behandelwijze heeft zijn voor- en nadelen en heeft zijn eigen reikwijdte in wat het kan en niet kan. Het is alleen wel handig als je weet wat de beperkingen van een bepaalde methodiek of bepaalde middelen zijn. Tegen mensen die naar aanleiding van zo'n mislukte homeopathische behandeling concluderen dat homeopathie niet werkt, zeg ik vaak: "homeopathie werkt wel, je hebt alleen niet gedaan wat nodig was".

Wat is homeopathie niet?

Om te beginnen eerst maar even wat homeopathie niet is. Bij lezingen vraag ik vaak wie weet wat homeopathie is en dan worden dingen als 'kruiden', 'plantaardige middelen', 'natuurlijke middelen', 'tincturen', 'druppeltjes' of Bach-bloesem genoemd. En dat is allemaal géén homeopathie maar fytotherapie. Homeopathie is de behandelwijze die gebruik maakt van gepotentiëerde middelen. Dat zijn middelen die gemaakt worden door een grondstof een speciaal proces van verdunnen en schudden te laten ondergaan. Hiermee wordt meer 'informatie' van die grondstof vrijgemaakt, waardoor de werking groter is dan die van de grondstof in zijn natuurlijke vorm. Die grondstof kan plantaardig zijn, maar ook dierlijk of mineraal. Er worden zelfs homeopathische middelen gemaakt van vieze dingen als snot en etter, of van ziekteverwekkers zoals bacteriën en virussen, of van medicijnen. Er zijn duizenden verschillende homeopathische middelen met elk hun eigen werking, soms op een heel beperkt gebied of klacht, soms ook heel breed inzetbaar. Die potenties komen in verschillende 'potentiereeksen' voor. Je kunt een middel minder vaak schudden en verdunnen, dan krijg je lagere potenties, maar je kunt een middel ook heel sterk verdunnen en vaak schudden, dan krijg je hogere potenties. Hogere potenties zijn niet per definitie 'sterker', maar ze kunnen meer, hebben letterlijk 'meer potentie' tot genezen. Deze potentiereeksen worden gekenmerkt met een letter, zoals D, C of LM en het cijfer erachter bepaalt de potentie, dus D6, C30 of

LM2. Je kunt een middel dus in heel veel verschillende potenties krijgen en in elke potentiereeks heeft het weer zijn specifieke eigenschappen. In principe kun je door die potentieaanduiding zien of iets een homeopathisch middel is of niet. Helaas is de wetgeving tegenwoordig zo dat je openbaar niks meer mag zeggen over de werking van een homeopathisch middel. Dus ook op de verpakking of bijsluiters mag niet meer staan dat middel A bij klacht XY gebruikt kan worden. Daarom staat dat bijvoorbeeld niet meer op de doosjes van de VSM producten bij de drogist.

“Homeopathie is de behandelwijze die gebruik maakt van gepotentiëerde middelen.”

Wat veel fabrikanten van zelfmedicatie daarom zijn gaan doen is het er gewoon niet meer op zetten. Ze noemen nog wel de grondstof maar niet meer de potentie, en noemen het bijvoorbeeld een 'natuurlijk' of 'biologisch' middel en kunnen dan nog wel zeggen waar iets voor gebruikt kan worden, want dan valt het onder een andere wetgeving. Maar dat maakt het voor jou als eigenaar wel nog veel lastiger om te bepalen wat je nu eigenlijk aan het geven bent, want veel van die merken hebben zowel homeopathische als fytotherapeutische middelen

en zoals ik al aangaf... dat maakt voor je behandeling en het te verwachten resultaat wél uit.

Complexhomeopathie

Zoals gezegd kunnen die homeopathische middelen op basis van verschillende principes ingezet worden. Een veelgebruikte manier voor zelfmedicatie is complexhomeopathie. Complexmiddelen zijn, zoals het woord al zegt, middelen die samengesteld zijn door verschillende enkelvoudige homeopathische middelen samen te voegen. Zo'n complexmiddel wordt samengesteld voor een specifieke klacht, ziektebeeld of orgaansysteem en bestaat uit meerdere middelen voor een specifieke klacht. Dus je neemt bijvoorbeeld een aantal middelen die allemaal iets tegen hoest kunnen doen, of de lever kunnen ondersteunen, en die stop je in één flesje en dan heb je een hoestmiddel of een levercomplex. Bij complexhomeopathie wordt dus niet gekeken naar individuele eigenschappen van het dier of naar onderliggende oorzaken vanuit het verleden. Het middel wordt puur op symptomen of op het te ondersteunen systeem gekozen. Door deze samenstelling hebben complexmiddelen meestal een bredere werking, wat het simpeler maakt om ze in te zetten. Je hoeft geen verstand te hebben van homeopathie of de specifieke werking van de enkelvoudige middelen en je hoeft ook niet heel specifiek te weten wat de oorzaak van de klacht is, je kiest gewoon het middel bij de klacht. Ideaal als zelfhulp-middel of voor een behandelaar die niet al te veel tijd in het uitzoeken van middelen wil of kan steken.

“Bij complexhomeopathie wordt het middel puur op symptomen of op het te ondersteunen systeem gekozen.”

Een dierenarts bijvoorbeeld heeft geen tijd om even 3 uur in de boeken te duiken om het juiste middel bij een klacht te zoeken. Maar omdat er voor deze middelen lagere potenties gebruikt worden, waardoor ze veilig zijn voor zelfmedicatie, werken ze ook minder diep. Ik vergelijk het vaak met schieten met hagel op een olifant. Er is altijd wel een van de ingrediënten van het complexmiddel 'raak' maar je bereikt er in veel gevallen geen diep of langdurig resultaat mee. Dat wil niet zeggen dat ze niks

kunnen doen, als de klacht niet heel diep of chronisch is kan een complexmiddel prima resultaat geven. Ooit voordat ik homeopaat was heb ik mijn Paint veulen kunnen fokken dankzij zo'n middel, wat ik ingezet had omdat mijn merrie niet goed hengstig werd. Kennelijk was dat complex voldoende om bij haar de situatie weer in balans te brengen. Maar wat meestal gebeurt bij het inzetten van complexmiddelen is dat het middel herhaald moet worden omdat de klacht terugkomt. Paarden moeten dan permanent of met een bepaalde regelmaat het middel blijven krijgen om de klacht onder controle te houden. Eigenlijk ben je dan bezig met 'symptoommanagement' maar het resulteert niet in blijvend herstel. In situaties waarin blijvend herstel niet meer mogelijk is kan dat dus een oplossing zijn. Maar vaker is herstel prima mogelijk en heb je gewoon een andere behandelwijze nodig om dat te bereiken.

Klinische homeopathie

Een andere veelgebruikte methode is klinische homeopathie. Bij klinische homeopathie wordt ook voorgeschreven op de klacht en de symptomen, maar bij klinische homeopathie wordt dan wel gebruik gemaakt van enkelvoudige middelen. Er wordt dus ook al wat specifiek naar de symptomen gekeken. Dus niet alleen maar 'hoest', maar is het een blaffende hoest of een kriebelhoest, is het hoest door stof of hoest door kouder wordend weer? Op basis van een aantal eigenschappen die passen bij het symptoom wordt dan een specifiek middel ingezet. Bij klinische homeopathie wordt dus nog steeds niet gekeken naar het totaalplaatje maar alleen

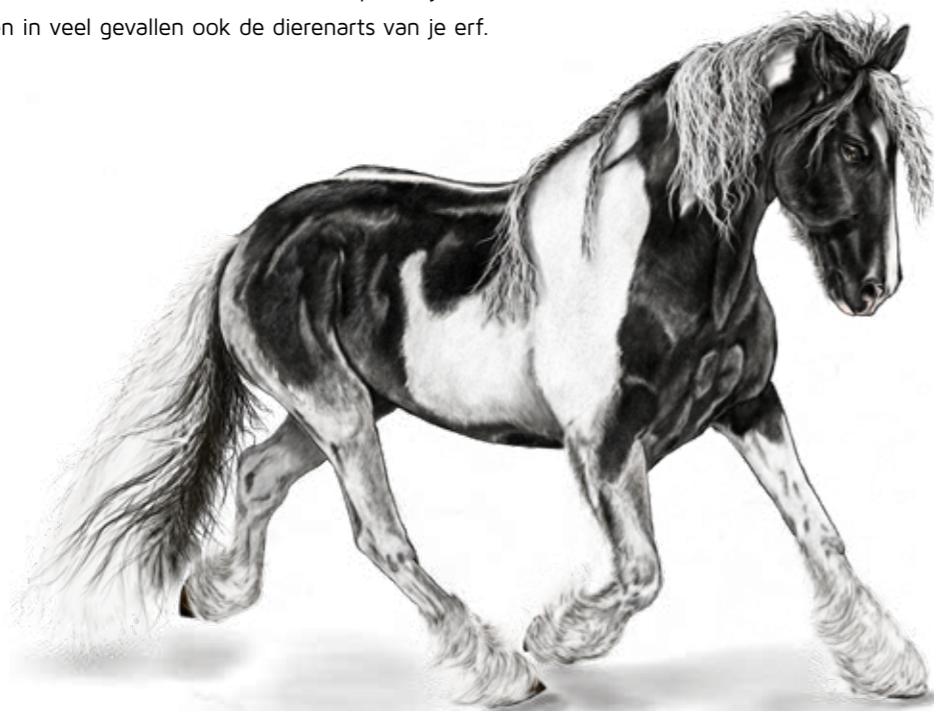

naar de klacht van dat moment. Omdat geschiedenis, leefomstandigheden, erfelijkheid etc. niet meegenomen worden in de behandeling is deze manier van homeopathie meestal minder succesvol bij het behandelen van diepere, chronische of terugkerende klachten. Om een klacht op te lossen moeten alle factoren die aan het ziek worden hebben bijgedragen een plekje krijgen in de behandeling. Waar klinische homeopathie wel heel geschikt voor is, is het behandelen van eenvoudige acute klachten. EHBO toepassingen, het begeleiden van bepaalde belastende incidenten of ondersteunen van reguliere ingrepen. Een klein beetje kennis van homeopathische principes en de werking van middelen is vaak al genoeg om een aantal standaard EHBO middelen in te kunnen zetten en is dus heel geschikt om zelf eenvoudige klachten bij je paard te kunnen behandelen.

“Bij klinische homeopathie wordt dan gebruik gemaakt van enkelvoudige middelen.”

En omdat het homeopathisch behandelen van eenvoudige acute klachten kan helpen voorkomen dat iets een groter probleem wordt of zelfs chronisch (een wond die gaat ontsteken, een kuchje wat een chronische longklacht wordt, een verhuizing die bijdraagt aan de stressgevoeligheid van een paard etc.), is dat zeker een goed idee. Je houdt daarmee het incident 'uit het pannetje van je paard' en in veel gevallen ook de dierenarts van je erf.

Klassieke homeopathie

En dan hebben we natuurlijk nog de 'klassieke homeopathie'. Nog zo'n term die op meerdere manieren in te vullen is. Met klassieke homeopathie wordt de methode bedoeld die Hahnemann, de grondlegger van de homeopathie, ontwikkeld en beschreven heeft in zijn boek 'Organon der Geneeskunde'. Maar ook binnen de klassieke homeopathie ontstonden verschillende stromingen toen, pas zo'n 80 jaar na zijn overlijden, het manuscript van de 6e editie van de Organon uitgebracht werd. Hahnemann heeft gedurende zijn leven de behandel-methode steeds verder uitgediept en ontwikkeld en was altijd op zoek naar de 'kleinst mogelijke dosis'. Zijn motto was 'Zo hard als nodig, zo zacht als kan'. Uiteindelijk ontwikkelde hij zo de LM potenties. Maar ook de manier waarop hij bepaalde welke middelen hij voorschreef en hoe, veranderde enorm. Hij had namelijk gemerkt dat wat hij tot dan toe deed, met name bij chronische en erfelijke ziekten, niet het gewenste resultaat gaf. Patiënten kwamen na verloop van tijd toch weer terug met hun klachten. In zijn zoektocht naar hoe hij ook deze klachten blijvender kon oplossen ontwikkelde hij de methode zoals die in de 6e editie uiteindelijk omschreven werd. Deze methode noemen we de ziekteclassificatie. Echter, omdat er inmiddels wereldwijd al heel lang volgens eerdere edities van de Organon onderwezen en gewerkt werd, hielden veel homeopaten vast aan deze eerdere methode, waarbij voornamelijk met C-potenties gewerkt wordt. Vandaar dat deze twee stromingen nog altijd naast elkaar bestaan en soms zelfs door elkaar gebruikt worden. Maar beide stromingen vallen onder de term

klassieke homeopathie. Het gaat te ver om de verschillen tussen deze twee methoden hier uitgebreid uit te leggen, maar er is een vrij groot verschil tussen beide methodes en de werking van de potenties die daarbij gebruikt worden. Deze verschillen maken dat het met behulp van de ziekteclassificatie mogelijk is om de behandeling nog beter op de gevoeligheid en het reactievermogen van de patiënt aan te passen. Iets als beginverslechtering, waar veel mensen wel van gehoord hebben en wat als 'normaal' of zelfs 'goed' geaccepteerd wordt, is daardoor niet nodig en dat is wel heel prettig als je paard al heel veel of heftige klachten heeft. Dan wil je die beginverslechtering ook liever niet.

Holistische manier van behandelen

Waar klassieke homeopathie zich met name in onderscheidt van de eerder genoemde methodes, is dat het een echt holistische manier van behandelen is. De behandeling wordt heel specifiek op het individuele dier bepaald. Zo kan het voorkomen dat tien paarden met dezelfde klachten allemaal verschillende middelen nodig hebben. Een klassiek homeopaat kijkt niet alleen naar de symptomen of klacht(en), maar naar je hele paard, zijn karakter, wie hij is en hoe hij reageert. Zijn ziekte-geschiedenis, levensloop en erfelijke achtergrond worden meegenomen en ook huisvesting, leefomstandigheden, training en voeding zijn heel belangrijke aspecten.

“Bij klassieke homeopathie wordt de behandeling heel specifiek op het individuele dier bepaald.”

Al deze factoren kunnen bijdragen aan het ontstaan van klachten en alleen als je alle factoren die bijgedragen hebben aan het ontstaan van de klacht ook meeneemt in de behandeling van die klacht, kun je tot een echte duurzame oplossing komen. Dat lukt niet als je alleen naar een stukje van je paard kijkt of je paard 'stukje voor stukje' wilt behandelen, want je paard bestaat niet uit stukjes maar is de som van het geheel en al die 'stukjes' beïnvloeden elkaar. Dus bijvoorbeeld de veel genoemde verklaring 'jeuk komt door overbelaste lever en darmen die uit balans zijn' is voor mij als klassiek homeopaat geen volledige holistische benadering. Ik stel dan de vraag 'waarom'? Waarom is de lever overbelast, waarom

FRANCIS DALEBOUT

Francis is klassiek homeopaat voor dieren, gespecialiseerd in de behandeling van paarden. Tijdens het behandelen van terugkerende hoefzweren bij een van haar paarden, ontdekte ze voor het eerst de kracht van homeopathie. De interesse groeide, wat uiteindelijk resulteerde in het afstuderen aan de VHCN. Inmiddels begeleidt ze eigenaren die geen quick fix symptoombestrijding meer willen, in het terugbrengen van algehele gezondheid bij hun paard.

www.heel-paard.nl

zijn darmen van slag, wat speelt daar nog meer een rol bij, wat heeft er in het verleden een rol gespeeld? Dat alles neem ik mee in de behandeling en dan pas lukt het om iets zoals chronische of steeds terugkerende jeuk echt op te lossen, zonder dat je elk seizoen opnieuw naar een complexmiddel hoeft te grijpen om de symptomen te managen.

Tot slot

Ik hoop dat je met deze informatie beter in staat bent om te bepalen welke behandeling voor jouw paard nuttig is en of het ook past bij wat je ermee probeert te bereiken. Er is met behulp van homeopathie veel meer mogelijk dan de meeste mensen beseffen, maar juist door de vele misvattingen komen veel mensen daar niet achter. Wil je homeopathie als behandelwijze echt een kans geven om chronische of terugkerende klachten bij je paard op te lossen, dan raad ik je aan om op zoek te gaan naar een goed geschoolde homeopaat voor dieren, die een behandeling kan bieden die niet alleen past bij de klacht, maar ook bij jouw paard. 🌿